

GAZETA BEZPŁATNA

PULS REGIONU

MAGAZYN SAMORZĄDÓW
WOJEWÓDZTWA WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO

Nr 129 kwiecień — czerwiec 2016 r.

ISSN 1508 – 4558 nakład 6.000 egz.

V JUBILEUSZOWA EDYCJA

WOJEWÓDZKIEJ IMPREZY SPORTOWEJ

„JEM OWOCE, PIJĘ MLEKO – W ŻYCIU ZAJDĘ DALEKO”

MLEKO

Mój komentarz

W przedwakacyjnym 129 numerze Pulsu Regionu piszemy między innymi o jubileuszowej edycji Wojewódzkiej Imprezy Sportowej „Jem owoce, piję mleko, w życiu zajdę daleko” organizowanej w Olsztynie pod honorowym patronatem wojewody warmińsko-mazurskiego. Uczniowie i przedszkolaki klas „0” i I-III mieli możliwość uczestniczenia w wydarzeniu promującym zdrowy styl życia, aktywny wypoczynek i rekreację. W imprezie wzięło udział 4 tys. dzieci. Komenda Miejska Policji w Olsztynie natomiast zwraca uwagę na bezpieczeństwo dzieci i młodzieży w gospodarstwach rolnych w okresie wakacyjnym. W województwie warmińsko-mazurskim obserwuje się największy wskaźnik wypadkowości w gospodarstwach rolnych. Zachęcamy do przeczytania ważnych uwag, jak chronić nasze pociechy przed niebezpieczeństwami. Dr hab. Izabela Lewandowska, prof. UWM w swoim stałym cyklu artykułów zajmując pisze o bezwzględny podjęciu czerwonoarmistów (pochodzących zwykle z dalekiej Azji lub Zakaukazia) w latach 40. do mieszkańców i mienia na ziemiach pruskich. Rosjanie poprzez podpalenia i dewastacje niszczyli, plądrowali i wywozili wszystko co wpadło im w ręce. Na przykład do czerwca 1945 r. rozebrali 900 km torów. Więcej bardzo ciekawych szczegółów w artykule. O pierwszej edycji eko-STARTU organizowanego przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Olsztynie w rywalizacji biegaczy i rowerzystów piszemy na stronie 12. Celem było promowanie zdrowego i ekologicznego stylu życia.

Sylwia Szkamruk

Szanowni Rolnicy, Drogie Dzieci,

za kilka dni koniec roku szkolnego i wyczekiwane przez dzieci letnie wakacje. Część z nich wyjedzie na obozy, kolonie, turnusy rehabilitacyjne. Jednak wiele dzieci z terenów wiejskich pozostanie w gospodarstwie swoich rodziców, mających w tym okresie szczególnie dużo pracy. Z jej sezonowym nasileniem wzrasta niestety ryzyko wypadków.

Drodzy Rodzice – Rolnicy, zwracam się do Państwa z apelem o bezpieczne wakacje Waszych podopiecznych. – „*Otoczcie dzieci parasolem bezpieczeństwa, podarujcie im szczęśliwe dzieciństwo*” – apeluję o to słowami uczestniczki naszego VI Ogólnopolskiego Konkursu Plastycznego dla Dzieci, który przebiegał pod hasłem „*Bezpiecznie na wsi. Niebezpieczne atrakcje w wakacje*”.

Zatroszczcie się o stałą opiekę osoby dorosłej nad dziećmi, zwłaszcza najmłodszymi. Zorganizujecie im miejsce do zabawy, najlepiej wydzielone z dala od części produkcyjnej gospodarstwa. Przed rozpoczęciem pracy sprawdzajcie, czy w pobliżu maszyn i urządzeń rolniczych nie ma dzieci. Kontrolujcie ich kontakty ze zwierzętami gospodarskimi. Chronieć przed środkami ochrony roślin, nawozami, paliwami, innymi niebezpiecznymi substancjami chemicznymi, przed ukąszeniem przez kleszcze i chorobami zakaźnymi roznoszonymi przez zwierzęta. Czuwajcie nad bezpieczeństwem dzieci na drogach publicznych.

W rodzinach rolniczych wychowanie przez pracę jest tradycją, ale powierzane dzieciom obowiązki muszą być na miarę ich wieku i możliwości psychofizycznych. Dzieciom nie można powierzać obsługi maszyn i urządzeń rolniczych, kierowania ciągnikami, przebywania na ładunkach podczas transportu, wykonania oprysków, obsługi dużych zwierząt inwentarskich, prac na wysokości, w zamkniętych zbiornikach, przy pozyskiwaniu i obróbce drewna, a także w hałasie i dużym zapyleniu.

Drogie Dzieci, zawsze informujcie dorosłych, gdzie i jak zamierzacie się bawić. Pamiętajcie, dobra zabawa, to bezpieczna zabawa.

Wszystkim Dzieciom życzę zdrowych i udanych wakacji, a Rolnikom – dobrych plonów, sprzyjającej pogody podczas zbiorów i bezwypadkowej pracy.

Warszawa, czerwiec 2016 roku

Prezes KRUS

/-/ Jacek Dubiński

Oddział Regionalny
w Olsztynie

10-959 Olsztyn
ul. Mickiewicza 1
tel. 89 534 97 71
fax 89 523 67 59
olsztyn@krus.gov.pl

**Wyróżnienie specjalne
w VI Ogólnopolskim
Konkursie dla Dzieci,
który przebiegał pod
hasłem „Bezpiecznie
na wsi. Niebezpieczne
atrakcje w wakacje”.
Kategoria wiekowa
klasy IV-VI. Praca
Wiktarii Rakowskiej
z Zespołu Szkół
im. Jana Pawła II
w Lubniamach w woj.
kujawsko-pomorskim**

Robert Abakanowicz i zespół

Reklama

Kierownik Biura Reklamy

Sylwia Szkamruk

tel. 89 535 48 92 fax 89 535 48 91 e-mail: inter@cso.pl

Korekta:

Jolanta Grochowska

Grafika, skład, łamanie:
Zbigniew Nowicki, tel. 515 241 779
e-mail: reklama@data.pl

Wydawca:
INTER PRIM Sp. z o.o. ul. Św. Wojciecha 2/23
10-038 Olsztyn
Dyrektor Wydawnictwa
Irena Węgrowska

Zarząd wydawnictwa:
Prezes Wydawnictwa
Jarosław Kosiński
inter-prim@neotrada.pl

Redakcja:
ul. Św. Wojciecha 2/23, 10-038 Olsztyn
tel./fax 89 535 48 90, 89 535 48 91, 89 535 48 92
e-mail: inter@cso.pl

Kolportaż poprzez Poczte Polską do firm i instytucji na terenie Olsztyna, do 116 urzędów miast, gmin, miast i gmin oraz 19 starostw. Wszystkie sołectwa woj. warmińsko-mazurskiego (2354), nadleśnictwa (39). Powiatowe Centra Pomocy Rodzinie, Urząd Marszałkowski i Urząd Wojewódzki.

Redakcja nie zwraca niezamówionych tekstów oraz zastrzega sobie prawo dokonywania skrótów w publikowanych artykułach i nadesłanych materiałach. Redakcja nie odpowiada za treść ogłoszeń oraz jakość nadesłanych materiałów. Wszelkie prawa zastrzeżone.

Stawiguda

– Twoje miejsce. Twój dom

Gmina Stawiguda położona jest w samym sercu województwa warmińsko-mazurskiego, w powiecie olsztyńskim, w odległości 14 km od Olsztyna, na terenie historycznej Warmii. Obecnie powierzchnia gminy wynosi 22 252 ha. Jest to jedna z mniejszych obszarowo gmin w województwie warmińsko-mazurskim. W skład gminy wchodzi 13 sołectw. Największe wsie to: Stawiguda, Bartąg, Gryżliny, Dorotowo, Pluski, Tomaszkowo i Ruś. Coraz więcej osób upatruje sobie gminę Stawiguda jako wymarzone miejsce do zamieszkania. W ciągu ostatnich 5 lat liczba naszych mieszkańców wzrosła o ponad 26% i w chwili obecnej wynosi prawie 8350 osób.

„Zrealizowane do tej pory inwestycje oraz zdobyte nagrody i wyróżnienia są najlepszym dowodem, że Nasza Gmina dynamicznie się rozwija i stale podlega zmianom. Chcemy, aby Gmina Stawiguda stała się miejscem bezpiecznym i wygodnym, gdzie każdy może funkcjonować, założyć rodzinę, rozwijać biznes”. – Irena Derdoń, Wójt Gminy Stawiguda.

Blżej ludzi

Gmina Stawiguda to miejsce, w którym panuje twórczy klimat. Unikalne walory docenione zostały przez wiele osób ze świata sztuki, którzy osiedlili się tutaj lub spędzają wolny czas – wypoczywając. Ścisłe więzy łączące miejscową ludność z tradycją warmińską wpłynęły na kultywowanie różnych form rękodzielnictwa (rzeźba, hafciarstwo).

Dzięki ogólnodostępnej szerokiej ofercie kulturalnej mieszkańcom gminy i gościom, odwiedzającym gminę Stawiguda jesteśmy w stanie zaproponować bogatą ofertę kulturalną imprez cyklicznych. Warmiński Przegląd Chórów i Zespołów Śpiewaczych, Gminny Festyn Rekreacyjno-Rozrywkowy „STAWIGUDIADA” czy Przegląd Teatrów Amatorskich „POD BRZOZĄ” od lat przyciągają mieszkańców ciesząc się coraz większym zainteresowaniem. Realizowany w gminie projekt „RekreAkcja” sprzyja popularyzacji aktywności fizycznej, integracji środowiska lokalnego oraz wpływa na rozwój infrastruktury turystycznej. Rozległy obszar gminy Stawiguda oferując przepiękne, zróżnicowane tereny lasów, łąk i jezior tworzy malownicze krajobrazy idealnie nadające się do realizacji tego przedsięwzięcia. Wszystkich dbających o kondycję fizyczną, lubiących kontakt z przyrodą serdecznie zapraszamy do wspólnej aktywności, której następstwem będzie wspaniałe samopoczucie.

Mieszkańcy gminy aktywnie działają również na rzecz rozwoju lokalnej społeczności. Na terenie gminy funkcjonują liczne stowarzyszenia i fundacje. Dzięki ich zaangażowaniu mieszkańcy mogą uczestniczyć w licznych wycieczkach, spotkaniach edukacyjnych. „Klubie Podróżnika”, podziwiać występy podczas Festiwalu Teatrów Amatorskich, uczestniczyć w Regatach o Błękitną Wstęgę Jeziora Wulpińskiego czy brać udział w czynach społecznych na rzecz danej społeczności. W maju br. powołana została Gminna Rada Działalności Pożytku Publicznego, która mamy nadzieję w jeszcze większym stopniu wpłynie na aktywność naszych organizacji pozarządowych.

Otwarcie na inwestycje i rozwój

Gmina inwestuje systematycznie w podnoszenie jakości infrastruktury komunalnej i transportowej. Tylko w ostatnich kilku latach zrealizowano duże inwestycje – m.in. rozbudowę dróg, sieci wodociągowo-kanalizacyjnej, powstało nowoczesne przedszkole, kompleks boiska sportowego „Orlik” czy siłownie plenerowe w każdej miejscowości. Znaczna część zrealizowanych inwestycji nie byłaby możliwa bez uzyskania finansowania ze środków pomocowych Unii Europejskiej. Gmina Stawiguda skutecznie aplikuje o fundusze europejskie już od okresu przedakcesyjnego. Graniczne położenie oraz bliskość Olsztyna powodują znaczny rozwój budownictwa mieszkaniowego (wielo- i jednorodzinne) na terenie gminy. Rośnie ilość inwestycji związana z osadnictwem. Coraz więcej osób upatruje sobie gminę Stawiguda jako wymarzone miejsce do zamieszkania.

Jednym z głównych priorytetów władz gminy są miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. Obecnie planami objęte jest

2095 ha powierzchni gminy, głównie z przeznaczeniem pod zabudowę mieszkaniową oraz usługową. Gmina Stawiguda jest liderem w powiecie olsztyńskim w zakresie odsetka mieszkańców objętych siecią wodociągową i kanalizacyjną. Podnosi to jakość życia lokalnej społeczności oraz stwarza dogodne warunki dla rozwoju inwestycji.

Przyjęta w tym roku przez władze gminy „Strategia Rozwoju Gminy Stawiguda na lata 2016-2025” wyznacza wizję, która brzmi: „Gmina Stawiguda miejscem wysokiej jakości życia i prowadzenia biznesu, wspierającym i w pełni wykorzystującym swoje położenie w obszarze aglomeracji olsztyńskiej”.

Korzystając z atrakcyjności inwestycyjnej, na terenie gminy siedzibę znalazły firmy o zasięgu krajowym i międzynarodowym. Do największych inwestorów należą: „Mazurskie Miody” – producent miodów i ekskluzywnych alkoholi, InterParts – wiodący dystrybutor części zapasowych do samochodów, a także branża hotelarska – hotel „Warmia Park” w Pluskach, Gallery 69 oraz Jabłoński w Dorotowie. Inni inwestorzy to: Polterm, Barwa System, Panatric Poland, innowacyjna hodowla ryb Ecobara, Jaro, Milsystem, Dorex, Meble Stylowe, Karo-okna drewniane. Powołana na wniosek lokalnych przedsiębiorców Gminna Rada Biznesu wspólnie z władzami gminy dba o rozwój lokalnych firm. Gmina planuje również w najbliższym czasie włączenie części swoich terenów do Warmińsko-Mazurskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej.

Aktywność w wymiarze międzynarodowym

Gmina jest również bardzo aktywna we współpracy partnerskiej z innymi samorządami, zarówno krajowymi jak i zagranicznymi. Prowadzi formalną współpracę z zaprzyjaźnionymi samorządami z Włoch, Niemiec, Litwy i Bułgarii oraz pięcioma gminami z Polski. Głównym celem współpracy jest przede wszystkim wymiana doświadczeń, wymiana młodzieży szkolnej i podejmowanie działań przyczyniających się do polepszenia jakości życia naszych mieszkańców. W następnym roku gmina Stawiguda wraz z niemiecką gminą Wallenhorst obchodzić będzie XV lecie współpracy partnerskiej.

Turystyczny Eden

Niewiele lokalnych, małych miejscowości w Europie może poszczycić się obecnością na swoim terenie koronowanych głów czy przywódców obcych państw. Unikalne walory środowiska naturalnego, lasy z obfitością dzikiej zwierzyny, rezerваты przyrody, nieskażona natura przyciągnęły tak znakomite osoby jak: szach Iranu Reza Pahlavi, prezydent Francji – V. Giscard d'Estaing, Król Belgów-Baudouin, kanclerz Republiki Federalnej Niemiec Helmut Schmidt, a także szefów państw byłego bloku komunistycznego – Fidel Castro, Josip Broz Tito, Nikita Chruszczow czy Leonid Breżniew. Spotkania i wypoczynek organizowane były w ośrodku rządowym w Łańsku.

Przyroda obdarzyła obszar gminy Stawiguda w zasoby, których inni mogą tylko pozazdrościć. Wśród jezior wyróżniają się trzy największe: Jezioro Łańskie, Pluszne i Wulpińskie. Jeziora posiadają urozmaiconą linię brzegową i znajdują się na nich uroczne wysepki. Lasy stanowią 60% powierzchni terytorium gminy. Są to w większości kompleksy leśne wchodzące w skład Puszczy Napiwodzko-Ramuckiej, drugiego pod względem wielkości obszaru leśnego Warmii i Mazur.

**Zapraszam wszystkich do
gminy Stawiguda
– gminy, która sprzyja
sukcesom!**

*Z poważaniem
Irena Derdoń
Wójt Gminy Stawiguda*

Wakacje, a bezpieczeństwo w gospodarstwie rolnym

Wakacje to okres, w którym rodzice organizują czas wolny swoim pociechom – wykupując im wyjazdy na obóz, kolonie, do rodziny lub organizując czas w miejscu zamieszkania. Dla dzieci i młodzieży to czas odpoczynku, a czasem także okazja, by pomóc rodzicom w codziennych obowiązkach, od których wakacje nie zwalniają - zwłaszcza w gospodarstwie rolnym. Pamiętajmy, że jesteśmy odpowiedzialni za bezpieczeństwo naszych dzieci, które nie zawsze są świadome istniejących zagrożeń. Policjanci apelują o rozagę i zachęcają do zapoznania się z radami zawartymi w niniejszym artykule.

Lato to czas wzmożonej pracy rolniczej, ale także okazja dla dzieci i młodzieży pochodzących z miast, by odwiedzić swoich bliskich mieszkających na wsi. Najmłodsi nie zawsze znają i pamiętają o zasadach bezpieczeństwa, a statystyki pokazują, że niestety również niektórzy dorośli nie przestrzegają tych zasad, co prowadzi do wciąż niepokojąco dużej liczby wypadków przy pracy rolniczej. Pomimo, iż dane KRUS pokazują, iż od 2011 roku liczba tych wypadków systematycznie obniża się i w 2015 po raz pierwszy nie przekroczyła ona 20 tysięcy¹, to wciąż w województwie warmińsko-mazurskim obserwuje się największy wskaźnik wypadkowości. Wśród rolników zdarzają się również wypadki śmiertelne, których w 2015 roku w kraju odnotowano 63.

Okazuje się, iż na nasze bezpieczeństwo wpływ może mieć nawet porządek na przydomowej posesji. Pilnujemy, by dzieci nie miały dostępu do ostrych narzędzi, takich jak widły, grabie, kosy, czy też młotki lub śrubokręty. Ryzykowne jest również pozostawianie w zasięgu dziecka środków chemicznych, nawozów. Nawet opakowania po nich mogą być zdradliwe, gdyż ciekawość lub niewiedza może spowodować, że dziecko zechce spróbować, myśląc, że ma do czynienia z czymś do jedzenia lub picia. Zadbajmy, by zakryć oraz właściwie oznaczyć studnie i wszelkie głębokie doły, a także, by maszyny i pojazdy były unieruchomione. Pod żadnym pozorem nie pozwalamy dzieciom bawić się w pobliżu maszyn rolniczych, bo grozi to wypadnięciem dziecka pod koła pojazdu lub wciągnięciem przez tę maszynę. Również pole widzenia kierowcy może być ograniczone i nie jest on w stanie kontrolować wzrokiem całej przestrzeni, np. przy cofaniu.

Pamiętajmy, że chcąc zaangażować młodzież do pomocy przy pracach rolniczych, powierzona im czynność nie może przekraczać ich możliwości fizycznych, nie powinna narażać ich na ryzyko urazów i wypadków, ani stwarzać zagrożeń dla rozwoju psychicznego i fizycznego. Co więcej, część prac rolniczych nie należy powierzać dzieciom do lat 16. Wśród nich jest m.in. kierowanie ciągnikami rolniczymi, obsługa kombajnów, kosiarek, maszyn do przygotowywania pasz, prace przy użyciu pilarki tarczowej, czy też prace z chemicznymi środkami ochrony roślin. Prace te wymagają przede wszystkim odpowiednich kwalifikacji i doświadczenia, mają one elementy tnące, wirujące, charakteryzują się zwykle dużą masą, dlatego podczas takiej pracy występuje duże zagrożenie najechania, wywrócenia, przygniecenia, pochwycenia przez pracujące mechanizmy, skaleczenia, a nawet

obcięcia kończyn. Do dorosłych apelujemy, by pod żadnym pozorem nie wykonywać prac rolniczych, będąc pod wpływem alkoholu.

Na poprawę bezpieczeństwa wpływ ma przestrzeganie przepisów ruchu drogowego. Podczas kierowania maszynami pamiętajmy o zachowaniu bezpiecznej prędkości, wyposażeniu przyczep w światła oraz o oznakowaniu ładunku i zabezpieczeniu go przed spadaniem. Nigdy nie przewoźmy osób na maszynach nieprzystosowanych do tego. Korzystając z dróg jako piesi zobowiązani jesteśmy korzystać z chodnika lub drogi dla pieszych, natomiast jeśli ich nie ma – z pobocza, idąc lewą stroną drogi. Jeśli brakuje także pobocza, możemy iść blisko krawędzi jezdni, również po lewej stronie, ustępując miejsca nadjeżdżającemu pojazdowi. Przy ograniczonej widoczności, np. po zapadnięciu zmroku, kierowca może nas nie zauważyć, dlatego ważne jest, by z wyprzedzeniem dostrzec nadjeżdżający pojazd i odpowiednio zareagować. Przypomnijmy, iż od sierpnia 2014

roku każdy pieszy bez względu na wiek, poruszając się po zmierzchu po drodze poza obszarem zabudowanym, musi mieć odblask umieszczony w sposób widoczny dla kierujących. Dzięki elementom odblaskowym kierujący pojazdem może zauważyć pieszego z odległości większej niż 150 metrów, co daje mu więcej czasu na

właściwą reakcję. Wyjątkową ostrożność musimy zachować również podczas jazdy rowerem. Przede wszystkim musi on być wyposażony w światła, hamulce i tylne światła odblaskowe. Podczas jazdy nie należy przewozić na ramie, kierownicy lub siodelku roweru dodatkowych osób, ani jeździć nie trzymając kierownicy, aby uniknąć wywrotki, np. wprost pod koła przejeżdżającego samochodu. Dziecko do 7 roku życia może być przewożone na rowerze jeśli ma specjalnie przygotowane miejsce na dodatkowym siodelku, a rowerzyści między 10 a 18 rokiem życia powinni posiadać kartę rowerową, która jest dokumentem stwierdzającym uprawnienia do kierowania.

Chwilę ochłody w gorące dni zapewni nam kąpiel w jeziorze, ale pamiętajmy, że jest ona bezpieczna tylko na strzeżonych kąpieliskach. Pod żadnym pozorem nie wchodzimy do wody pod wpływem alkoholu, nawet jeśli jesteśmy pewni swoich umiejętności pływackich.

Jeśli jesteśmy świadkami wypadku, nie zwlekajmy z wezwaniem fachowej pomocy

Policji	997
pogotowia ratunkowego	999
lub dzwoniąc na numer alarmowy	112

Opracowała:

Lidia Cynt, Wydział Prewencji KMP w Olsztynie

¹ http://www.krus.gov.pl/fileadmin/moje_dokumenty/dokumenty/prewencja/statystyki/2015/Komunikat_o_wypadkach_i_chorobach_w_2015__roku.pdf

V jubileuszowa edycja wojewódzkiej imprezy sportowej

„Jem owoce, piję mleko – w życiu zajdę daleko”

W dniu 20 maja 2016 r. odbyła się V jubileuszowa edycja wojewódzkiej Imprezy sportowej pt. „JEM OWOCE, PIJĘ MLEKO – W ŻYCIU ZAJDĘ DALEKO” organizowana przez Oddział Terenowy Agencji Rynku Rolnego w Olsztynie, Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 3 w Olsztynie, Przedszkole Miejskie nr 5 w Olsztynie oraz Stowarzyszenie Na Rzecz Edukacji Dzieci i Rozwoju Obszarów Wiejskich WROTA w Lamkowie.

Impreza odbyła się w obiektach sportowych ZSO nr 3 w Olsztynie. W zawodach uczestniczyły dzieci w wieku przedszkolnym i szkolnym klas „0” oraz I-III, które biorą udział w programach „Mleko w szkole” lub „Owoce i warzywa w szkole”. W imprezie wzięło udział blisko cztery tys. dzieci.

Wydarzenie miało na celu propagować zdrowy styl życia, aktywny wypoczynek i rekreację naszych najmłodszych beneficjentów.

Przedszkolaki i uczniaki współzawodniczyły między innymi w „Sztafecie ogórkowej”, w sztafecie „Kelnerzy” przekazując sobie nawzajem tacę z owocem. Drużyny budowały „kopiec ziemniaków”, tak aby każdy znajdował się w obręczy, toczyły jabłka oraz siał marchewkę.

Obok głównych konkurencji w dniu imprezy sportowej odbył się konkurs „Linowy siłacz”, w którym dzieci klas III szkół podstawowych na sygnał sędziego przeciągały linę.

Dzięki sponsorom i instytucjom wspierającym, wszystkie dzieci, które rywalizowały otrzymały liczne nagrody rzeczowe oraz dyplomy. Zwycięska drużyna otrzymała Puchar Dyrektora Oddziału Terenowego Agencji Rynku Rolnego w Olsztynie, medale, dyplom i nagrody.

Patronat medialny nad imprezą sportową objęły TVP 3 Olsztyn, Polskie Radio Olsztyn, Radio Eska, Radio Plus Olsztyn, Radio Zet Gold, Gazeta Olsztyńska, Nasz Olsztyński, wm.pl oraz Puls Regionu.

Podczas trwania imprezy uczestnicy, kibice, goście mogli skorzystać z wielu atrakcji przygotowanych przez partnerów.

To między innymi za sprawą Komendy Miejskiej Policji dzieci poznały wyposażenie funkcjonariuszy Wydziału Ruchu Drogowego, a dzięki 22 Wojskowemu Oddziałowi Gospodarczemu w Olsztynie oraz 9 Warmińskiemu Pułkowi Rozpoznawczemu w Lidzbarku Warmińskim, wyposażenie wojskowe. Uczestnicy mogli podziwiać ul. demonstracyjny z żywymi pszczołami, zwierzęta pasterskie oraz piękne konie podczas pokazu dziecięcego teatru konnego.

Czas spędzony aktywnie znacznie wzmaga apetyt, dlatego każdy mógł doładować energię pierożkiem dla Przedszkolaka oraz zupą gulaszową gotowaną w kotłach przez znanego kucharza.

Na terenie zawodów można było skorzystać z jazdy konnej i gokartów oraz poznać abc znakowania produktów.

Tak wiele atrakcji pozwoliły dzieciom na aktywne spędzenie czasu oraz na poznanie korzyści ze zdrowego sposobu odżywiania się.

A oto tegoroczni zwycięzcy w poszczególnych kategoriach:

„PRZEDSZKOLAKI”

- Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 3, Szkoła Podstawowa nr 25 z Oddziałami Integracyjnymi z Olsztyna,
- Przedszkole Niepubliczne Miś z Lidzbarka Warmińskiego,
- Szkoła Podstawowa im. Kawalerów Orderu Uśmiechu w Rybnie.

„UCZNIAKI”

- Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 3 Szkoła Podstawowa nr 25 z Oddziałami Integracyjnymi z Olsztyna,
- Szkoła Podstawowa nr 33 im. Funduszu Narodów Zjednoczonych Na Rzecz Dzieci UNICEF z Olsztyna,
- Szkoła Podstawowa nr 30 im. Marii Zientary-Malewskiej z Olsztyna.

W konkursie „Linowy siłacz” pierwsze miejsca zajęli: Anna Maślawska ze Szkoły Podstawowej nr 4 w Ostródzie oraz Dawid Baran z Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Klebarku Wielkim.

Tegoroczną jubileuszową edycję zaszczylicili swoją obecnością goście: Wojewoda Warmińsko-Mazurski – Artur Chojecki, Prezydent Miasta Olsztyna – Piotr Grzymowicz, Warmińsko-Mazurski Kurator Oświaty – Krzysztof Marek Nowacki oraz Maria Pawłowska – Dyrektor Biura Wspierania Konsumpcji i Paweł Kocon – Dyrektor Biura Komunikacji z Centrali ARR, którzy przekazali uczestnikom aktualne informacje dotyczące funkcjonowania programu „Owoce i warzywa w szkole” oraz planowanych zmianach w systemie oświaty. Tegoroczna edycja została objęta honorowym patronatem Wojewody Warmińsko-Mazurskiego.

Dr hab. Izabela Lewandowska, prof. UWM

Wobec zabytków Warmii i Mazur po II wojnie światowej, cz. 2

Radzieckie komendantury wojenne, a zabytki ziem pruskich

Komendantury wojenne, utworzone na ziemiach pruskich po przejściu Armii Czerwonej w kierunku Berlina, sprawowały w terenie władzę cywilną i wojskową, władzę niepodzielną. Wszystko zależało od dobrej woli czerwonoarmistów. Ich stosunek zarówno do miejscowej ludności, jak i wszelkiego rodzaju dóbr materialnych był bezwzględny. Byli to ludzie z reguły bardzo młodzi, wywodzący się z centralnej Azji lub Zakaukazia, w ogóle nie obcy z cywilizacją. W różnych wspomnieniach zachowały się opisy ich zachowania. Poniżej wymienię tylko te odnoszące się do zabytków kultury. Lucia Müller wspomina, że „kiedy Rosjanie odkrywali w jakimś domu kanalizację, zaczęli myć w sedesie kartofle, a kiedy te znikły, w panice biegali z bronią po całym domu, szukając złodzieja. Albo innym razem zdemontowali kran i myśleli, że jeżeli przykręca go w Rosji do ściany, to będzie z niego płynąć woda. Budzików naprawdę się bali, kiedy jakiś dzwonił, rzucali nim o ścianę, myśląc, że to bomba”. Karmieni przez tysiące kilometrów, które musieli przejść wraz z armią, spirytusem i gorliwą propagandą, przestawali myśleć samodzielnie. Jedynie oficerowie mieli wyższy poziom wiedzy i świadomości, czego przykładem jest Lew Kopielew.

Rosjanie rozlokowali się w dawnych majątkach junkierskich, na co mieli oficjalną zgodę podpisaną przez wicepremiera i ministra rolnictwa tymczasowego rządu Stanisława Mikołajczyka. Na terytorium Okręgu Mazurskiego Armia Czerwona zajęła 28 majątków, co stanowiło małą liczbę w porównaniu np. do Zachodniopomorskiego (201 majątków) czy Dolnośląskiego (194 majątki).

Rosjanie rekwirowali jedzenie, zboże, trzodę chlewną, ale też i wyposażenie wnętrz. Były to działania dozwolone w armii radzieckiej, bowiem na początku ofensywy w Prusach Wschodnich pozwolono żołnierzom co miesiąc wysłać do domu ośmiokilową paczkę (oficerom 16 kg). Była to więc jawna i oficjalna zachęta do grabieży na zdobytych terenach. Systematycznie wywożono setki radioodbiorników, pierzyn, materaców, koców, płaszców, dywanów, zegarów, kryształów i biżuterii. Tysiące mieszkańców deportowano w głąb ZSRR oraz konfiskowano wszystko, co stanowiło jakąkolwiek wartość: zwierzęta hodowlane, płody rolne, tabor kolejowy i samochodowy, wyposażenia fabryk, mieszkań, dzieła sztuki itp. Mienie to traktowano jako zdobyczne, czyli formę rekompensaty za zrabowane przez Niemców dobra na terytorium Związku Radzieckiego i krzywdy wyrządzone przez hitlerowców podczas wojny. Do Związku Radzieckiego wywożono nawet tory kolejowe, które demontowano za ostatnim odchodzącym na wschód pociągiem. Do czerwca 1945 r. Rosjanie rozebrali 900 km linii torów.

Komendantury wojskowe zajmowały w terenie przeważnie pałace, skąd zarządzały większym terytorium. Potwierdzone są informacje, że komendantury lub oddziały Armii Czerwonej kwatrowały w Anglitach, Bażynach, Drogoszach, Kadynach, Kamieńcu, Lichtajnach, Okartowie, Sorkwicach, Sztynorcie, czy Fromborku. W pałacach i dworach żołnierze składowali zarekwirowane towary i sprzęty, a do folwarku spędzali okoliczne bydło i trzodę chlewną.

W miastach komendantury wyznaczały kwatery dostępne tylko dla wojsk radzieckich. Były to wydzielone ulice, na które nie posiadający specjalnych przepustek nie mieli prawa wstępu. Były one ze wszystkich stron odgródzone od miasta szlabanami, strzeżonymi przez wartowników i zastępowały koszary wojskowe. Samo dowództwo lokowało się w niezniszczonym gmachu, np. w Olsztynie był to dawny Pałac Burgrabiego, przedwojenna własność rodziny Harichów, przy ul. Zamkowej 5 (dzisiaj restauracja „Casablanka”).

W Pasłęku natomiast, kiedy zaraz po przejściu frontu czerwonoarmieści poprzez podpalenia i dewastacje zniszczyli znaczną część starego miasta, na komendanturę zajęli część południową. Odgródzili ją zasiekami z drutu kolczastego a w miejscach będących wyjściami z strefy (strefy) znajdowały się posterunki żołnierskie, które strzegły wstępu i kontrolowały ruch oraz dokumenty.

Dworek Casablanka

fot. www.visit.olsztyn.eu

Interwencja w komendanturze wojskowej zbywana była często odpowiedzią: „Wasza jest ziemia, a co na niej to germańskie, a więc łup wojenny”, chociaż wiele można było załatwić przez łapówkę w postaci bimbru. Jak podaje Feliks Walichnowski, jeden z pionierów zagospodarowania Warmii i Mazur „za dziesięć butelek tego ówczesnego środka płatniczego ostródzcy kolejarze zapobiegli wywoźce maszyn z warsztatów naprawczych taboru kolejowego”.

Inny z pionierów Serwilian Rybacki wspominał, że po ulicach Reszla krążyły radzieckie wojskowe ciężarówki, które miały za zadanie wyszukiwanie i zabezpieczanie przedmiotów o wartości historyczno-muzealnej, jak obrazy, rzeźby, porcelana, kryształy, a także wartościowe instrumenty muzyczne. „Przeważnie jednak z braku tego rodzaju przedmiotów, zwoziły i magazynowały co lepsze pianina i fortepiany, a poza tym wszelkie motory, maszyny i urządzenia przemysłowe, nie wyłączając i wartościowych mebli. W skład tych ekip wchodził, oprócz obsługi transportu, różni znawcy i eksperci sztuk pięknych, jak również spece od przemysłu”.

Trudnym zadaniem było też przejmowanie obiektów przemysłowych od komendantur wojennych. Proces przekazywania użytkowanych przez Armię Czerwoną zakładów przemysłowych i majątków ziemskich trwał w zasadzie do końca lat 40. Trzeba było od nowa zagospodarowywać każdy zakład produkcyjny, bowiem wojska radzieckie wywoziły sprzęty i urządzenia w głąb Rosji, pozostawiając władzom polskim jedynie puste pomieszczenia, często zdemolowane.

Literatura:

Kopielew L., *W Prusach Wschodnich*, „Borussia” 1997, nr 15.

Müller L., *Z Seefeld do Jeziora koło Braniewa*, w: *Codziennosc zapamiętana. Warmia i Mazury we wspomnieniach*, Olsztyn-Warszawa 2004. Ośrodek Badań Naukowych, Zbiory Specjalne, Olsztyn.

Walichnowski F., *Pogranicze Mazurskie*, Olsztyn 2008.

Warmiaci i Mazurzy w PRL. Wybór dokumentów. Rok 1945, przygot. do druku T. Baryła, Olsztyn 1994.

Włodarski J. A., *Stosunek Armii Czerwonej i polskich organów bezpieczeństwa do ludności niemieckiej na obszarze powiatu pasłęckiego w latach 1945-1947*, w: *Nad Bałtykiem, Pregolą i Łyną. XVI-XX wiek. Księga pamiątkowa poświęcona Jubileuszowi 50-lecia pracy naukowej Profesora Janusza Jasińskiego*, red. Z. Rondomańska, Olsztyn 2006.

XX lat Warmińsko-Mazurskiej Izby Rolniczej

W tym roku izby rolnicze obchodzą jubileusz 20-lecia reaktywowania izb rolniczych. Powołanie samorządu rolniczego – jedynej ustawowej reprezentacji rolników jest istotnym sukcesem okresu transformacji. I mimo niewielkich kompetencji, jakie ustawowo zostały przypisane izbom, trudno dziś wyobrazić sobie krajobraz polskiej wsi bez izb rolniczych. To właśnie rolnicy tworzą samorząd rolniczy i to oni wiedzą, jakie działania potrzebne są polskiej wsi i rolnictwu. Izby rolnicze mimo wielu starań wciąż mają rolę opiniotwórczą, bez możliwości wpływu na decyzje podejmowane w kwestiach rolniczych na niwie rządowej. Z tego względu samorząd rolniczy nie ustaje w działaniach na rzecz zwiększenia kompetencji.

Warmińsko-Mazurska Izba Rolnicza od 20 lat podejmowała liczne działania na rzecz rolnictwa i rolników Warmii i Mazur. Nie sposób wymienić wszystkich działań, ale należy pamiętać, że zawsze kierowała się dobrem swoich członków - rolników; ułatwiając powiększanie indywidualnych gospodarstw rolnych, organizując szkolenia, wyjazdy studyjne, konferencje, seminaria, oferując pomoc w wypełnianiu wniosków o płatności bezpośrednie, czy też zabiegając o zachowanie charakterystycznych dla województwa warmińsko-mazurskiego produktów żywnościowych.

Obchody Jubileuszu 20-lecia Warmińsko-Mazurskiej Izby Rolniczej miały miejsce w dniu 21 czerwca 2016 roku, w Kudypach koło Olsztyna i rozpoczęły się od uroczystej Mszy Świętej, którą celebrował Archidiecezjalny Duszpasterz Rolników ksiądz Prałat Józef Midura.

Uroczystość otworzył Jan Heichel, Prezes Warmińsko-Mazurskiej Izby Rolniczej, witając licznie zgromadzonych gości z Warmii i Mazur, Polski i zagranicy, którzy przez 20 lat współpracowali z samorządem rolniczym.

Każdy jubileusz – to nie tylko okazja do wielu wspomnień, refleksji i podsumowań, czy też po prostu 20 lat pracy na rzecz rolników, ale również okazja do wyznaczenia nowych planów i celów na kolejne lata.

To również sposobność do uhonorowania ludzi, którzy budowali i wciąż budują samorząd rolniczy, na solidnych fundamentach, które powstały 20 lat temu.

Krajowa Rada Izb Rolniczych na wniosek Zarządu Izby przyznała odznaczenia „Zasłużony dla samorządu rolniczego”. Postanowieniem Kapituły Odznaczeń KRIR za zasługi dla samorządu rolniczego na rzecz rolników odznaczeni zostali **srebrną odznaką KRIR**: Bogdan Aleksiejczuk, Jacek Kuczajowski, Marek Kuźniewski, Romuald Tański; **brązową odznaką KRIR**: Urszula Gajewska, Zbigniew Gąsior, Barbara Kramkowska, Krzysztof Ryszard Krzywicki, Roman Kuriata, Jolanta Mackiewicz, Antoni Nikiel, Krzysztof Radzki, Andrzej Tokarzewski, Krzysztof Wiśniewski, Ryszard Wołkoński.

Obchody 20-lecia Warmińsko-Mazurskiej Izby Rolniczej uświetliły występy zespołów ludowych „Kurpie z Rozóg” i „Pieckowanie”.

„Europejski Fundusz Rolny na Rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie.”

Materiał opracowany przez Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie.

Instytucja Zarządzająca PROW 2014-2020 – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Materiał współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Pomocy Technicznej Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.

Podpisanie umów w ramach Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich

23 maja 2016 roku Województwo Warmińsko-Mazurskie reprezentowane przez Zarząd Województwa, w imieniu którego działają Pan Gustaw Marek Brzezina – Marszałek Województwa Warmińsko-Mazurskiego oraz Pani Sylwia Jaskulska – Członek Zarządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego zawarło w siedzibie Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie umowy z Partnerami Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich w ramach planu operacyjnego 2016-2017 Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich – Etap I rok 2016.

Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich, działając zgodnie z Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020, zapewnia kontynuację działań sieci, utworzonej w ramach PROW na lata 2007-2013 i realizację jej nowych celów, którymi są:

- zwiększenie udziału zainteresowanych stron we wdrażaniu inicjatyw na rzecz rozwoju obszarów wiejskich;
- podniesienie jakości realizacji Programu;
- informowanie społeczeństwa i potencjalnych beneficjentów o polityce rozwoju obszarów wiejskich i wsparciu finansowym;
- promowanie innowacji w rolnictwie, produkcji żywności i w leśnictwie;
- aktywizacja mieszkańców wsi na rzecz podejmowania inicjatyw w zakresie rozwoju obszarów wiejskich, w tym kreowania miejsc pracy na terenach wiejskich.

W ramach Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich realizowane są przedsięwzięcia i aktywności inicjowane przez podmioty działające na rzecz rozwoju obszarów wiejskich, działające na wsi, zainteresowane zmianami zachodzącymi we Wspólnej Polityce Rolnej oraz zaangażowane w rozwój obszarów wiejskich w swoim regionie.

Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego w terminie 17 listopada – 1 grudnia 2015 r., ogłosił nabór wniosków w ramach planu operacyjnego 2016-2017 Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich – Etap I rok 2016. W wyniku ogłoszonego naboru do Departamentu Rozwoju Obszarów Wiejskich i Rolnictwa od partnerów Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich wpłynęły 44 wnioski. W ramach dostępnego limitu środków finansowych do realizacji przyjęto 15 z wnioskowanych operacji.

1. Mazurska Akademia Agroturystyki – Tworzenie gospodarstw charakterystycznych i specjalistycznych. Wnioskodawca: Stowarzyszenie Mazurski Trakt Konny.
2. Forum Lokalnych Grup Działania. Wnioskodawca: Lokalna Grupa Działania Stowarzyszenie „Południowa Warmia”.
3. Aktywizacja mieszkańców wsi na rzecz podejmowania inicjatyw służących włączeniu społecznemu, w szczególności osób starszych – Edukatorzy Silver Sharing. Wnioskodawca: Federacja Organizacji Socjalnych Województwa Warmińsko-Mazurskiego FOSA.

4. „Wioski Tematyczne” jako nowy kierunek rozwoju wsi – udział w VIII Międzynarodowych Targach Turystyki Wiejskiej i Agroturystyki. Wnioskodawca: Lokalna Grupa Działania „Warmiński Zakątek”.
5. „Pasym Mazurskie Hollywood”. Wnioskodawca: Miejski Ośrodek Kultury w Pasymiu.
6. „Kulinarne dziedzictwo pogranicza Warmii i Mazur”. Wnioskodawca: Gmina Purda.
7. XX Ogólnopolskie Pokazy Koni XV Ogólnopolski Ciepłotemat Koni Zimnokrwistych III Specjalistyczna wystawa koni ardeńskich. Wnioskodawca: Klub Jeździecki „Stado Kętrzyn”.
8. Olimpiada Wiedzy Rolniczej, Ochrona Środowiska i BHP w Rolnictwie. Wnioskodawca: Warmińsko-Mazurski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Olsztynie.
9. II Festiwal Folklorystyczny Jedwabno 2016. Wnioskodawca: Stowarzyszenie Kulturalne Tanecznik w Jedwabnie.
10. Inicjatywy na rzecz rozwoju Obszarów Wiejskich Warmii i Mazur – konferencja. Wnioskodawca: Warmińsko-Mazurska Izba Rolnicza.
11. Organizacja Warmińsko-Mazurskiej Wystawy Zwierząt Hodowlanych Wnioskodawca: Warmińsko-Mazurska Izba Rolnicza..
12. Serwowarstwo jako element zrównoważonego rozwoju Obszarów Wiejskich – warsztaty. Wnioskodawca: Warmińsko-Mazurska Izba Rolnicza.
13. Jagnięcina i Kolęcina w produkcji kulinarnej Warmii, Mazur i Powiśla. Wnioskodawca: Warmińsko-Mazurski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Olsztynie.
14. Dożynki Powiatu Szczycieńskiego 2016. Wnioskodawca: Gminny Ośrodek Kultury w Jedwabnie.
15. Propagowanie zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich poprzez organizację czterech działań szkoleniowo-promocyjnych. Wnioskodawca: Warmińsko-Mazurski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Olsztynie.

Łączna kwota refundacji dla wszystkich operacji wynosi: **674 545,94 zł brutto.**

fot. Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie

„Europejski Fundusz Rolny na Rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie.”

Materiał opracowany przez Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie.

Institucja Zarządzająca PROW 2014-2020 – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Materiał współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Pomocy Technicznej Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.

Umowy o warunkach i sposobie realizacji strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność na lata 2014-2020 podpisane

Blisko 36 mln euro zostało przeznaczonych na realizację strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność. Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego przyjął 12 takich dokumentów.

W ramach ogłoszonego konkursu na wybór strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność (LSR), który trwał od 9 listopada do 31 grudnia 2015 r., wpłynęło 12 wniosków złożonych przez lokalne grupy działania (LGD) oraz lokalne grupy rybackie (LGR). Następnie Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego dokonał oceny formalnej i zgodności z warunkami udziału w konkursie.

Lokalne Grupy Działania, chcąc pozyskać unijne pieniądze w obecnej perspektywie unijnej, musiały przygotować strategię rozwoju obszarów, na których funkcjonują. Dnia 20 maja 2016 r. Województwo Warmińsko-Mazurskie reprezentowane przez Zarząd Województwa, w imieniu którego działają Pan Gustaw Marek Brzezina-Marszałek Województwa Warmińsko-Mazurskiego oraz Pani Sylwia Jaskulska-Członek Zarządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego zawarło 12 umów o warunkach i sposobie realizacji strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność z LGD i LGR.

Do Lokalnych Grup Działania trafią środki z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 (PROW) oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego (EFMR) w ramach Programu Operacyjnego „Rybnictwo i Morze” na lata 2014-2020 (PO RYBY). Łączna wysokość przyznanych środków na realizację lokalnych strategii rozwoju z budżetu wyniosła blisko **36 651 299,17** euro, z czego ponad **30** mln euro stanowi budżet EFRROW, zaś ponad **6** mln euro stanowią środki EFMR.

Wybór LSR oraz zawarcie umów ramowych, w nowym okresie programowania, umożliwi LGD i LGR ogłaszanie naborów wniosków na realizację operacji w ramach LSR. Ponad 50% środków przeznaczonych na wdrażanie LSR będzie skierowane na tworzenie nowych miejsc pracy.

Oznacza to, że za pośrednictwem LGD i LGR z obszaru objętego daną LSR na terenie województwa warmińsko-mazurskiego, potencjalni wnioskodawcy będą mogli ubiegać się o dofinansowanie m.in. na:

- rozwój przedsiębiorczości, w tym podejmowanie i rozwijanie działalności gospodarczej oraz tworzenie i rozwój inkubatorów przetwórstwa lokalnego;
- wspieranie współpracy między podmiotami wykonującymi działalność gospodarczą na terenach wiejskich w zakresie świadczenia usług turystycznych, rozwijania rynków zbytu produktów lub usług lokalnych oraz w ramach krótkich łańcuchów dostaw;
- zachowanie dziedzictwa lokalnego;
- budowy lub przebudowy ogólnodostępnej i niekomercyjnej infrastruktury turystycznej lub rekreacyjnej lub kulturalnej;
- budowy lub przebudowy publicznych dróg gminnych i powiatowych prowadzących do obiektów użyteczności publicznej;
- promowanie obszaru objętego LSR, w tym produktów i usług lokalnych.

Lista podmiotów z którymi podpisano umowy:

- Lokalna Grupa Działania „Mazurskie Morze”
- Stowarzyszenie Lokalna Grupa Rybacka „Wielkie Jeziora Mazurskie”
- Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Lider w EGO”
- Stowarzyszenie Łączy Nas Kanał Elbląski Lokalna Grupa Działania
- Lokalna Grupa Działania „Warmiński Zakątek”
- Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Brama Mazurskiej Krainy”
- Lokalna Grupa Działania „Barcja”
- Lokalna Grupa Działania „Partnerstwo Północnej Warmii i Wysoczyzny Elbląskiej”
- Stowarzyszenie Lokalna Grupa Rybacka „Zalew Wiślan”
- Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Południowa Warmia”
- Stowarzyszenie Kraina Drwęcy i Pasłęki
- Lokalna Grupa Działania Ziemia Lubawska

Institucja Wdrażająca:

Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie

Departament Rozwoju Obszarów Wiejskich i Rolnictwa

ul. Emilii Plater 1, 10-562 Olsztyn

sekretariat: (89) 521 92 50, fax (89) 521 92 59

sekretariat PROW: (89) 521 92 85, fax (89) 521 92 89

e-mail: dow@warmia.mazury.pl

pro@warmia.mazury.pl

Szczegółowe informacje na temat PROW 2014 – 2020 dostępne są na stronach internetowych:

www.minrol.gov.pl - Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi

www.pro.warmia.mazury.pl - Urzędu Marszałkowskiego Woj. Warmińsko-Mazurskiego

Gustaw Marek Brzezina

Marszałek Województwa Warmińsko-Mazurskiego

Ponad 36 mln euro z UE otrzyma 12 lokalnych grup działania, w tym dwie lokalne grupy rybackie, na realizację strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność. Pozyskane fundusze mają wesprzeć m.in. rozwój innowacyjności i przedsiębiorczości, ale też małą infrastrukturę promującą walory turystyczne i produkty lokalne. Chcemy kontynuować popularyzację najcenniejszych zasobów regionu Warmii i Mazur, bowiem nasze obszary działania strategii lokalnych opierają się bardziej na rozwoju walorów turystycznych i krajobrazowych. Samorządowi województwa zależy na rozwoju obszarów wiejskich, tak by stawały się coraz atrakcyjniejsze. Coraz pokażniejsza grupa ludzi chce tam mieszkać, pracować i wypoczywać. W obecnym okresie programowania przyznane środki z UE zagwarantują dostęp do dofinansowania m.in. agroturystyki, promocji kultury i ekologii, przetwórstwa, wykorzystania odnawialnych źródeł energii, czy wprowadzania na rynek artykułów rolnych na małą skalę lub artykułów o charakterze lokalnym.

Sylwia Jaskulska

Członek Zarządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego

Lokalne Grupy Działania to, w pewnym sensie, pośrednicy pomiędzy Urzędem Marszałkowskim a ostatecznymi Beneficjentami. Każda taka grupa przygotowywała strategię rozwoju dla swojego obszaru, mając na uwadze jego mocne i słabe strony. Podjęte przez Lokalne Grupy Działania inicjatywy przygotowawcze mają uruchomić możliwości, w ramach których ostateczni beneficjenci będą mogli składać wnioski, dostosowane do potrzeb lokalnych społeczności. Zazwyczaj nie są to działania związane z działalnością ściśle rolniczą. Dzięki funduszom z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 oraz Programu Operacyjnego „Rybnictwo i Morze” na lata 2014-2020 - grupy działania najczęściej będą stawiać na rozwój przedsiębiorczości, agroturystyki, zwiększenie zatrudnienia oraz rozwój produktów lokalnych i regionalnych.

W Kurzętniku działki za pół ceny

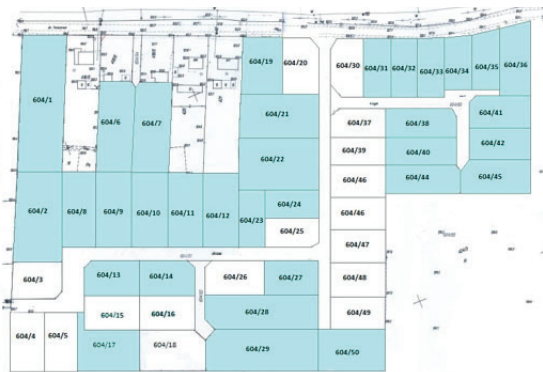
W dniu 02.06.2016 r., Radni Rady Gminy Kurzętnik przyjęli uchwałę wsparcia budownictwa mieszkaniowego – Dobrze wykorzystaj „500+” – działki za pół ceny.

Program ma na celu wsparcie rodzin z dziećmi, w nabywaniu działek budowlanych. Realizacja programu obejmuje w szczególności zainwestowanie w przyszłość dzieci z rodzin korzystających z Programu Rodzina 500+, zwiększenie dostępności działek budowlanych, rozwój mieszkalnictwa na obszarze gminy. Gmina Kurzętnik do sprzedaży oferuje 33 działki w miejscowości Tereszewo, przeznaczone pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną, uzbrojone w sieć wodociągową i elektryczną.

Nabywcom działki, którzy otrzymali decyzje o przyznaniu świadczenia wychowawczego 500+, zostanie udzielona bonifikata w wysokości 50 % ceny podstawowej podanej w wykazie nieruchomości przeznaczonych do sprzedaży.

Dzięki Programowi, nabyć działkę będzie można już za 12.000 zł. Najbliższy przetarg odbędzie się w miesiącu sierpniu 2016 r. Obecnie, prowadzone są także rozmowy z właścicielami gruntów prywatnych znajdujących się na terenie Gminy Kurzętnik w sprawie przystąpienia do programu, pn. Dobrze wykorzystaj „500+” - działki za pół ceny.

Działki za pół ceny, to dobra lokata na przyszłość dla Twojego Dziecka.

- działki do sprzedaży
- działki sprzedane

**Wszystkich zainteresowanych
zachęcamy
do śledzenia strony
internetowej
www.kurzetnik.pl
lub pod numerem telefonu
56 47 482 97**

Dni ochrony środowiska na Warmii i Mazurach

Grupa czterdziestu dziennikarzy z Ukrainy odwiedziła Olsztyn w ramach międzynarodowego festiwalu programów radiowych i telewizyjnych „Kalinowe mosty”, których częścią były obchody Dni Ochrony Środowiska na Warmii i Mazurach. Z tej okazji Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Olsztynie zorganizował dni otwarte swojej instytucji.

Specjalne stoiska promocyjne pod siedzibą WFOŚiGW w Olsztynie

W środę 8 czerwca przed siedzibą WFOŚiGW na olsztyńskiej starówce, nie tylko goście z Ukrainy, ale i mieszkańcy miasta mogli się dowiedzieć jak praktycznie WFOŚiGW w Olsztynie dba o środowisko i skąd czerpie na to środki. Przed siedzibą Funduszu na Starym Mieście stały stoiska promocyjne, gdzie można było dowiedzieć się m.in. o możliwości dofinansowania inwestycji w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Warmia i Mazury na lata 2014-2020, a także o tym jak skorzystać z dotacji i pożyczki na inwestycje związane z odnawialnymi źródłami

energii w ramach wdrażanego przez Fundusz w naszym regionie programu „Promulent na Warmii i Mazurach”. Specjalne atrakcje czekały też na dzieci na stoisku związanego z edukacją ekologiczną. Wyjątkowymi gośćmi Dni otwartych Funduszu byli przedstawiciele zespołów informacyjno-promocyjnych wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej z całego kraju. Ich wizyta nie była przypadkowa. Spotkanie było bowiem okazją do zaprezentowania ciekawych projektów związanych z szeroko pojętą edukacją ekologiczną. Wśród prelegentów nie zabrakło Urszuli Pakulskiej z WFOŚiGW w Gdańsku.

Wśród gości nie zabrakło dziennikarzy z Ukrainy

– Nasz Fundusz dofinansowuje pobyt w Polsce dzieci i młodzieży z Ukrainy – mówiła Urszula Pakulska podczas specjalnie zorganizowanego spotkania w Olsztynie. – Staramy się nie tylko pokazywać ciekawe turystycznie miejsca na Pomorzu, ale także te z punktu widzenia ochrony środowiska. Chcemy w ten sposób rozwijać w naszych gościach prośrodowiskowe postawy, aby mogli je przekazać swoim rówieśnikom po powrocie do kraju.

Dziennikarze z Ukrainy i przedstawiciele wojewódzkich funduszy ochrony środowiska spędzili w Olsztynie kilka dni. Ostatniego dnia pobytu (9 czerwca) spotkali się wszyscy podczas specjalnie zorganizowanych warsztatów filmowych, które odbyły się w Centrum Edukacji i Inicjatyw Kulturalnych. Uczestnicy realizowali zadania ściśle związane z tematyką ochrony środowiska. Motywami przewodnimi były trzy przestrzenie: niebo-powietrze, woda-życie i ziemia-energia. Owocem wspólnej pracy są trzy filmy, które powstały podczas tych warsztatów. Możecie je Państwo zobaczyć na stronie www.fundusz.olsztyn.pl w zakładce Aktualności.

Tekst i fotografie Grzegorz Siemieniuk

Bociani happening na Starym Mieście

We wtorek 31 maja obchodziliśmy Dzień Bociana Białego. Z tej okazji przed siedzibą Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Olsztynie zorganizowano wyjątkowy happening.

Był to pierwszy takie spotkanie organizowane przez WFOŚiGW w Olsztynie. To, że akurat ta instytucja zdecydowała się na happening poświęcony bocianowi białemu, nie jest przypadkowe.

– To bardzo charakterystyczny ptak w naszym regionie, który symbolizuje Warmię i Mazury. Poza tym mamy go też w logotypie Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Dlatego też zdecydowaliśmy, że po 23 latach od naszego powstania, już czas wyjść naprzeciw działaniom edukacyjnym pod siedzibą Funduszu – wyjaśnia Beata Kowalska z WFOŚiGW w Olsztynie

Świętowanie ukierunkowane było przede wszystkim na naukę poprzez zabawę. Przed siedzibą

Ornitologzy: prof. Roch Mackowicz i dr Lucjan Kleinschmidt chętnie odpowiadali na pytania dzieci

Funduszu przygotowano bowiem stoiska edukacyjne, gdzie dzieci mogły m.in. rysować prace związane z bohaterem tego dnia,

czyli bocianem białym. Mali goście przyszli na happening odpowiednio przebrani. Stosowne stroje przywdziali także niektórzy

pracownicy WFOŚiGW w Olsztynie. Na stoisku Funduszu nie zabrakło także specjalistów – ornitologów: prof. Rocha Mackowicza i dr Lucjana Kleinschmida, którzy odpowiadali na pytania dzieci z olsztyńskich przedszkoli „Beścik”, „Tempoo” oraz „Pluszowy Miś”. Oczywiście tematyka dotyczyła bociana białego. Dla dzieci była to niepowtarzalna lekcja edukacji ekologicznej. Ze spotkania zadowoleni byli także ornitolodzy.

– Taka forma nauki jest najlepszą dla dzieci. Widać ich wielkie zaangażowanie – przyznaje prof. Roch Mackowicz. – Przy okazji takich spotkań sam dowiaduję się wielu ciekawych rzeczy i wiem co naszych najmłodszych najbardziej interesuje w przyrodzie.

Tekst i fotografie Grzegorz Siemieniuk

Pierwsza edycja ekoSTARTu Warmia i Mazury 2016 już za nami

Ekologicznie i sportowo

Prawie tysiąc osób, w tym ponad czterystu zawodników przyjechało w ubiegłą niedzielę do Nowej Wsi w gminie Purda, aby wziąć udział w wyjątkowych zawodach - ekoSTARTCIE Warmia i Mazury 2016. Po raz pierwszy rywalizowali ze sobą biegacze i rowerzyści. Było sportowo, ekologicznie, a wszystko w atmosferze rodzinnego pikniku i mnóstwa dobrej energii.

Dopisała nie tylko frekwencja, ale i pogoda. Na ten wyjątkowy piknik, którego celem było przede wszystkim promowanie zdrowego i ekologicznego stylu życia, przybyli zawodnicy nie tylko z całego regionu Warmii i Mazur czy województw ościennych, ale też z zagranicy. Główne rozegrane konkurencje to bieg na 10 km i wyścig rowerowy na dystansie 35 km. Obie trasy wiodły niezwykle malowniczymi drogami Puszczy Napiwodzko-Ramuckiej w okolicy jezior Czerwonka.

Wygrana się nie liczy

Zanim zawodnicy ruszyli na start, trasy dzień wcześniej zostały odpowiednio przygotowane. – Wyczyściliśmy je z gałęzi, konarów, ze wszystkiego co może wkręcić się w szprychy lub być niebezpieczne dla uczestników. Myślę, że udało się wypośrodkować też trudność trasy, aby każdy dał sobie radę. Miejscami trzeba będzie zejść z roweru, przepłynąć się przez strumyk, pokonać piaszczyste wzniesienie, czyli pełne zróżnicowanie – mówi Mirosław Arczak współorganizator imprezy.

A wśród rowerzystów, podobnie jak i wśród biegaczy, pełne zróżnicowanie wiekowe i kondycyjne. – Zazwyczaj jeżdżę dwa razy tyle, ale nie staruję po to, aby wygrać. Liczy się sam udział. Tu jest blisko, piękne tereny, żał było nie przyjechać – zapewniał przed startem Marcin Stolarczyk z Olsztyna. Specjalnie na ekoSTART przyjechał z Działdowa Leon Chojnacki. – Jestem 25 lat po pięćdziesiątce. Jeżdżę rowerem piąty sezon. Pokonywałem i 50 kilometrów, więc te 35 mnie nie przeraża, ale trzeba się oszczędzać ze względu na wiek. Traktuję to jako spacer ludzi, którzy chcą być w grupie i odpoczywać w podobny sposób. – Ale jednak jest to jakiś wysiłek. Oby tylko ukończyć wyścig i cało dojechać. Wygrana się nie liczy, tylko sama rywalizacja – dopowiada nieco młodszy Zbigniew Wojtal, rozgrzewając się przed startem.

Debiutantka z Gdańska

Przed startem rozgrzewali się również biegacze. Jak zgodnie podkreślali, bieganie dla nich to nie tylko styl życia, ale też sposób na pozbycie się zbędnych kilogramów. – Gdy zaczynałem biegi to ważyłem 100 kilogramów. Teraz zrzuciłem 23 kilogramy i czuję się dużo lepiej – mówi Mariusz Kozicki z Nidzicy. – Ja biegam od trzech lat. Wcześniej byłem typem kanapowca, ale dzięki zmianie stylu życia schudłem 16 kilogramów. Na treningach biegam po 15 kilometrów, ale w maratonie jeszcze nie startowałem. A tu przyjechałem, bo są fajne warunki: las, kontakt z przyrodą. W ogóle sam pomysł, żeby biegacze i rowerzyści wystartowali razem jest super. Oby więcej tego typu inicjatyw – włącza się Grzegorz Misztal również z Nidzicy. W Nowej Wsi, na linii startu biegu na 10 km zameldowali się też nasi koledzy z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Gdańsku.

– To będzie mój debiut na takim dystansie i chcę się sprawdzić, a dziś jest super okazja. Cieszymy się, że zdecydowaliśmy się na ten wyjazd – opowiada Iwona Rok-Czapiewska. – Nie możemy się doczekać startu. Jest dużo ludzi i dużo dobrej energii. Takie imprezy jak ta, trzeba koniecznie rozpowszechniać – dodaje jej mąż Piotr Czapiewski.

Główni organizatorzy ekoSTARTU Warmia i Mazury 2016

Oficjalnie powitanie przybyłych na piknik sportowców i kibiców. Z mikrofonem Adam Krzyśków, prezes WFOŚiGW w Olsztynie

W namiocie WFOŚiGW w Olsztynie zorganizowano atrakcje dla najmłodszych

Jedną ze specjalnych konkurencji był Bieg Borsuka. Na zdjęciu najlepsze zawodniczkę z tej rywalizacji. Nagrody wręczył Tadeusz Ratyński, I z-ca prezesa WFOŚiGW w Olsztynie i Beata Kowalska, kierownik ZPiK WFOŚiGW w Olsztynie

Najlepsi kolarze w kategorii mężczyzn

Najlepsze zawodniczki w wyścigu rowerowym

Niepubliczna Szkoła Podstawowa w Nowej Wsi otrzymała 4 tys. zł

Nie tylko zawody

Tłumy ludzi, którzy przyjechali w niedzielę do Nowej Wsi, zaskoczyły również organizatorów. – Taka frekwencja jak tu, świadczy o tym, że aktywność i dbanie o siebie staje się modne. Widać, że ludzie chcą aktywnie spędzać wolny czas. A jeżeli uda nam się przemyśleć trochę myśli o środowisku i o tym co nas otacza, to wtedy jest pełen sukces i zadowolenie. Nie da się tego rozdzielić, jeżeli ktoś chce być zdrowy, to musi dbać o środowisko, w którym żyje. W tej formule jest to impreza organizowana po raz pierwszy, ale myślę, że nie ostatni – deklaruje Adam Krzysków, Prezes Zarządu WFOŚiGW w Olsztynie, który sfinansował przedsięwzięcie.

Po tym kiedy w tumanach kurzu kilkuset biegaczy i rowerzystów ścigało się leśnymi trasami Puszczy Napiwodzko-Ramuckiej, na placu w centrum wsi, trwał piknik rodzinny. Były wyścigi mini rowerków dla dzieci, biegi na bieżni i przeróżne konkursy z licznymi nagrodami. – Mąż startuje w zawodach, a ja z córeczką na pikniku. Powinno być zdecydowanie więcej takich imprez – mówi mama 7 letniej Mai, która czekała w kolejce do biegów dla dzieci. – Wcześniej byłam na konkursie przyrodniczym. Trzeba było pokolorować wodę. Dostałam nagrodę – pochwaliła się dziewczynka. Dużym zainteresowaniem wśród dzieci, cieszył się kącik plastyczny pod namiotem WFOŚiGW w Olsztynie. Można było kolorować, układać mega puzzle oraz malować wspólny plakat.

Sport sportem, ale uciechy podniebienia, zwłaszcza na pikniku, to przyjemność nieodzowna. O stronę kulinarną imprezy zadbały gospodynie ze wsi Przykop, o wdzięcznej nazwie „Poziomkowe Przykopianki”. – Przygotowałyśmy żurek, swój chlebek ze smalcem i ogórkiem małosolnym, bukiet ciast, faworki, pierogi o sześciu smakach, domowej roboty twarożek, syrop z mniszka lekarskiego. Wszystko zdrowe, domowe i ekologiczne. Tak jak kiedyś na wsi bywało – wylicza Bożena Ślubowska sołtys Przykopu.

Zanim na trasy wyjechali kolarze, na linię mety wbiegali już biegacze. Najpierw ci, którzy wystartowali w mniej męczącym dystansie, czyli na trzy kilometry. Jednak biorąc po uwagę panujący upał i tak był to dla niektórych wyczerpujący bieg. Zmęczona, ale szczęśliwa, dopingowana przez koleżanki, przecięła metę Mariola Poko z gminy Purda. – Mam 56 lat. Trzy kilometry w moim wieku to sukces. Jestem z siebie dumna. To mój pierwszy raz w zawodach. Byłam ciekawa czy dam radę. I dałam. Będę biegać. Nie dam się strzykaniu, że tu mnie boli, tam mnie boli. Będę biegać – deklaruje stanowczo. Równie zmęczony trasą o takim samym dystansie był 8-letni Olek. Minął linię mety w czołówce biegaczy i runął spocony ale zadowolony na trawę. – Zmęczony? – Baaaardzo. Pierwszy raz biegłem trzy kilometry na zawodach. Wcześniej trenowałem z tatą – mówi chłopiec i deklaruje, że będzie biegał regularnie, gdyż bardzo mu się to podoba. – Mąż biegnie w głównym wyścigu, a ja jestem dumna z syna. Po raz pierwszy jesteśmy na tak dobrze zorganizowanej imprezie, gdzie nikt się nie nudzi i każdy znajdzie coś dla siebie – przyznaje mama ośmiolatki, Aleksandra Leńska z Olsztyna.

Zawodnicy nie tylko z Warmii i Mazur

Wyścig biegaczy na dystansie 10 kilometrów w kategorii mężczyzn z czasem 32,08 sek. wygrał Kapsterau Jurij z Białorusi. – Często biegam, przyjeżdżam na zawody do Polski, ale tu jestem po raz pierwszy. Zobaczyłem w internecie, że są takie zawody i przyjechałem specjalnie na nie. Trasa bardzo piękna, ale biegle się dość trudno, bo bardzo gorąco – komentuje zwycięzca. Wśród pań, po najwyższy laur sięgnęła również Białorusinka, Olga Krawcowa, która przecięła linię mety z czasem 36,58 sek. Z kolei rowerową rywalizację na dystansie 32 km wśród panów wygrał Bartosz Mężniński z Olsztyna, uzyskując czas przejazdu 1.13.26 sek. – Bardzo dobrze się jechało, choć trasa była bardzo wymagająca fizycznie. Po drodze nawet podziwiałem jej uroki. Oby ta impreza była cykliczna – mówi z nadzieją w głosie zwycięzca.

Najszybszą zawodniczką wśród kolarzy okazała się Izabela Podpırko z Olsztyna. – Na takim długim dystansie jeszcze nie jechałam. Nie było lekko, ale terasa przyjemnie urozmaicona. Sama idea imprezy jest rewelacyjna. Panuje wspaniała atmosfera, a połączenie biegu z rowerami koniecznie trzeba utrzymać i zarazić tym innych – podsumowuje.

Wymierną korzyść z ekoSTARTU, będą mieć też dzieci z Niepublicznej Szkoły Podstawowej w Nowej Wsi. Pieniądze – 4 tys. zł zebrane z wpisowego od zawodników, zasilili bowiem konto placówki. Jak deklaruje dyrekcja szkoły pieniądze zostaną przeznaczone na zakup sprzętu sportowego.

Wioletta Sawicka
fot. Grzegorz Siemieniuk

PATRONAT HONOROWY

Marszałek
Województwa Warmińsko-Mazurskiego
Gustaw Marek Brzezina

ZASADY KONKURSU „EKO – SOŁECTWO”

Redakcja Pulsu Regionu Magazynu Samorządów Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie organizuje po raz **szósty** konkurs zbiórki elektrośmieci.

Zbieramy: lodówki, zamrażarki, roboty kuchenne, pralki, kuchenki, czajniki, tostery, zmywarki, suszarki, żelazka, odkurzacze, telewizory, radia, komputery, laptopy, drukarki, monitory, telefony, maszyny do szycia, golarki, zabawki elektryczne, baterie, silniki elektryczne, dojarki, akumulatory itd.

Zapraszamy wszystkich sołtysów do udziału w akcji, wyznaczenie miejsca na zbiórkę oraz podanie terminu rozpoczęcia i zakończenia.

Udział w konkursie należy zgłosić do redakcji listem z pełnym adresem i telefonem kontaktowym

Minimalna waga odpadów – 500 kg.

Odbiór ustalony będzie z każdym sołectwem indywidualnie

Elektrośmieci odbierać będzie firma Remondis Electrorecycling Sp. z o.o

Instytucje wspierające zwycięzców: WFOŚiGW w Olsztynie, Remondis Electrorecycling Sp. z o.o, Organizacja Odzysku Electro-System, Samorząd Wojewódzki, W-MIRol w Olsztynie, Bank BGŻ BNP Paribas SA Olsztyn, ZGOK Sp z o.o w Olsztynie, W-MODR w Olsztynie

**I miejsce - 1500 zł, II-IV miejsce - po 1000 zł,
V-XV miejsce - po 500 zł (nagrody rzeczowe)**

Serdecznie zapraszamy wszystkich do udziału w konkursie

Współfinansowano ze środków WFOŚiGW w Olsztynie

REMONDIS®
ELECTRORECYCLING

Kontakt:
Inter Prim Sp. z o.o.
Redakcja Puls Regionu
Magazyn Samorządów Województwa
Warmińsko-Mazurskiego

ul. Św. Wojciecha 2/23
10-038 Olsztyn
tel. 89 535 48 90
Irena Węgrowska
kom. 501 246 598

WOJEWÓDZKI FUNDUSZ
OCHRONY ŚRODOWISKA
i GOSPODARKI WODNEJ

Paliwo z odpadów i co dalej?

Od jakiegoś czasu piszę na łamach „Pulsu Regionu” jak postępować z odpadami. O tym, że segregować, co do jakiego worka i pojemnika wrzucić, o tym, że popiół oddzielnie. Na przykładzie Zakładu Gospodarki Odpadami Komunalnymi w Olsztynie przedstawiałam co dalej z odpadami się dzieje. Dzisiaj chciałabym skupić się na tym co jeszcze dalej. Z odpadów powstało paliwo i co? Fizycznie jest i trzeba coś z nim zrobić. Sytuacja wygląda w całym kraju tak, że zapotrzebowanie na paliwo z odpadów jest blisko czterokrotnie mniejsze niż jego produkcja. A jak czegoś jest dużo to jest tanie, a tak jak w przypadku paliwa z odpadów trzeba za jego unieszkodliwienie zapłacić. Jak to możliwe? A no tak, że paliwo z odpadów to ciągle odpady, za unieszkodliwienie których trzeba płacić. Obecnie, nasze warmińsko-mazurskie paliwo ze wszystkich Zakładów, takich jak ZGOK, trafia przez pośrednika do cementowni na południu Polski. A przecież w tym paliwie jest energia, którą można wykorzystać w naszym regionie.

Co jeszcze przemawia za lokalnym zagospodarowaniem frakcji palnej z odpadów?

Po pierwsze, w bezpieczny sposób pozbywamy się ostatecznie odpadów, które już nie mogą być składowane na składowiskach. (od 1 stycznia br. Odpady o wartości $> 6 \text{ MJ/kg}$ są wyeliminowane ze składowania)

Po drugie nie trzeba go transportować wiele kilometrów, co ma wpływ na ekologię. Tylko ZGOK rocznie wytwarza blisko 55 tys. ton paliwa, na transport wchodzi 20 ton paliwa, co powoduje, że w drogę do cementowni na południu kraju wyrusza od nas blisko 2800 tirów z paliwem rocznie. Licząc, że taki tir spala około 30 l ropy na 100 kilometrów. I jeśli założyć, że cementownia, która bierze nasze paliwo jest 500 km stąd to tylko z jednego zakładu w Olsztynie transport wymaga spalania około 700 tys. litrów ropy rocznie (samochody jeszcze muszą wrócić, bez obciążenia ładunkiem spalają mniej) i przejechania 2,8 mln km. A w regionie są jeszcze 4 podobne zakłady. Emisja spalin przeogromna i wpływająca na jakość powietrza w naszym regionie również.

Po trzecie, pieniądze za jego spalanie zostają tutaj. Za spalenie tony paliwa z odpadów płacimy obecnie 150 zł. Łatwo przeliczyć, że ponad 8 mln zł może pozostać na rynku lokalnym. To nie są frazesy a twarde prawo gospodarki, że pieniądź rodzi pieniądź. Jeśli pieniądze zostaną w regionie pomogą jego rozwojowi gospodarczemu.

Po czwarte, w regionie jest zapotrzebowanie na energię zawartą w paliwie. Olsztyn w niedługim okresie traci wieloletniego dostawcę ciepła – zmiana polityki firmy i wypowiedzenie umowy. Olsztyńskie Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej musi wybudować nowy kombinat energetyczny. Logicznym wydaje się i naturalnym, wykorzystanie miejscowego źródła energii jakim jest paliwo z odpadów. Nowa elektrociepłownia będzie wyposażona w zestaw urządzeń spełniających wymagania stawiane procesowi spalania odpadów i oczyszczania powstających w tym procesie spalin (m.in. przepływ spalin przez 2 sekundy w temp. $> 850^\circ\text{C}$ gwarantujący rozpad dioksyn i furanów na nieszkodliwe proste związki).

Jeżeli obecnie nie zdobędziemy się na odważną decyzję zbudowania do 2020 roku własnej instalacji do unieszkodliwiania frakcji palnej z odpadów komunalnych, to zaprzepaścimy szansę domknięcia systemu gospodarki tymi odpadami na kilka dziesięcioleci. Olsztyn jest jedynym większym konsumentem ciepła, który nie ma zbilansowanych potrzeb z mocą posiadanych źródeł ciepła. Wybudowanie ciepłowni w oparciu o gaz lub węgiel automatycznie przekreśli możliwość wykorzystania paliwa alternatywnego, które będzie wytwarzane bez względu na przyjęte rozwiązania w zakresie selektywnej zbiórki, odzysku i recyklingu.

Katarzyna Ludwiszewska

Zakład Gospodarki Odpadami Komunalnymi Sp. z o.o. w Olsztynie

PATRONAT HONOROWY

Marszałek
Województwa Warmińsko-Mazurskiego
Gustaw Marek Brzezina

VI EDYCJA KONKURSU ecologicznego sołectwa

Zapraszamy wszystkie sołectwa do udziału w konkursie

Współfinansowano ze środków WFOŚiGW w Olsztynie

REMONDIS®
ELECTRORECYCLING

ELECTRO
SYSTEM

